

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Komparace přínosů mezinárodní partnerské spolupráce
u vybraných středočeských měst Dobříše a Sedlčany**

Tereza Drábová

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tereza Drábová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Komparace přínosů mezinárodní partnerské spolupráce u vybraných středočeských měst Dobříše a Sedlčany

Název anglicky

Comparison of the Benefits of International Partnership Cooperation in Selected Central Bohemian Towns of Dobříš and Sedlčany

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je komplexní hodnocení přínosů plynoucích z mezinárodní spolupráce měst Sedlčany a Dobříš s jejich partnerskými městy. Obě města – Sedlčany se sedmi tisíci obyvateli a město Dobříš s devíti tisíci obyvateli patří do Středočeského kraje a jsou velikostně srovnatelné.

Prvním dílčím cílem bude shromáždit informace o partnerských městech nacházejících se na území Francie, Německa, Polska a Islandu. Zároveň bude provedeno zmapování historického vývoje vzájemné spolupráce mezi městy Sedlčany a Dobříš a jejich partnerskými městy. Tyto aktivity budou mapovány od počátku jejich vzniku až po konec roku 2023.

Druhým dílčím cílem bude analýza a následná evaluace vybraných mezinárodních projektů, které byly realizovány v rámci partnerské spolupráce. Kritériem hodnocení bude jejich finanční náročnost vycházející z alokace prostředků z městských prostředků u obou vybraných měst. Projekty budou také hodnoceny z hlediska atraktivity pro občany měst Dobříš a Sedlčany, kdy budeme sledovat přibližný počet zapojených účastníků.

Třetím dílčím cílem bude vzájemná komparace obou vybraných obcí z hlediska zapojení do mezinárodních aktivit. S ohledem na obdobnou velikost a geografická blízkost vybraných obcí je naší snahou prokázat, že míru zapojení do přeshraničních aktivit primárně ovlivňuje politické vedení města a jeho priority v této oblasti.

Metodika

Při zpracování práce bude použita jako hlavní metoda analýza dokumentů. Důkladnému studiu budou věnovány publikace o historii, průběhu a přínosech spolupráce s partnerskými městy. Dále bude pozornost zaměřena na dokumenty související s uzavíráním partnerského vztahu mezi městy.

S cílem získání plastičtějšího obrazu paradiplomatických aktivit vybraných obcí budou realizovány polostrukturované rozhovory se zástupci měst a účastníků projektů

Práce bude složena z teoretické části a praktické části. V teoretické práci budou vysvětleny zákony a úmluvy, které souvisí s tématem obcí, zahraniční spolupráci a historickým vývojem spolupráce s partnerskými městy. V praktické části budou analyzovány dokumenty související s konkrétními přeshraničními aktivitami obcí a také výpovědi jednotlivých účastníků realizovaných projektů.

Doporučený rozsah práce

30-50

Klíčová slova

partnerské město, přeshraniční spolupráce, mezinárodní projekt

Doporučené zdroje informací

- KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-210-6544-4.
 - KOUDELKA, Zdeněk. Samospráva. Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
 - PEKOVÁ, Jitka a KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava. In: Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Wolters Kluwer, 2012, s. 1-90. ISBN 978-80-7357-910-4.
- Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení)

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Markéta Jüptnerová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 3. 2024

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 3. 2024

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2024;

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci Komparace přínosů mezinárodní partnerské spolupráce u vybraných středočeských měst Dobříše a Sedlčany jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze, dne 15.03.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou upřímně poděkovala Ing. Markétě Jüptnerové, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, za odborná doporučení, trpělivost a čas, který mi věnovala. Dále chci poděkovat vedoucí turistického centra v Sedlčanech Bc. Markétě Křivské a starostovi Dobříše Ing. Pavelovi Svobodovi, bez jejichž informací by nevznikla tato bakalářská práce.

Komparace přínosů mezinárodní partnerské spolupráce u vybraných středočeských měst Dobříše a Sedlčany

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na komparaci přínosů mezinárodní partnerské spolupráce u dvou vybraných středočeských měst, a to Dobříše a Sedlčan. Oba subjekty, Sedlčany s populací sedmi tisíc obyvatel a Dobříš s devíti tisíci obyvatel, spadají pod Středočeský kraj a jsou velikostně srovnatelné. Práce hodnotí a seskupuje přínosy, které vzešly z mezinárodní spolupráce těchto dvou měst se svými partnerskými městy.

Teoretická část zahrnuje problematiku paradiplomacie a jsou představeny a definovány pojmy, které souvisí s partnerskými městy a mezinárodní spoluprací.

Práce dále analyzuje informace o spolupráci z městských zpravodajů, literatury a z polostrukturovaných rozhovorů se zástupci vybraných měst. Jedná se primárně o partnerská města nacházející se ve Francii, Německu, Polsku a na Islandu. Současně je provedeno zmapování historického vývoje navázání vzájemné spolupráce mezi městy Sedlčany a Dobříš a jejich partnerskými městy od počátku vzniku této spolupráce, a budou hodnoceny po rok 2023.

Analýzou a provedeným rozhovorem bylo zjištěno, že zástupci obcí jsou rádi za vzájemné obohacování obcí v České republice a zahraničními státy. Dále byl zjištěn nedostatek finančních prostředků na udržování dlouhodobých spoluprací.

Největším přínosem spolupráce se zahraničními městy je prohlubování vztahů mezi obyvateli měst, poznávání odlišných kultur v rámci sportu, umění i v rámci spravování obce a sdílení zkušeností mezi účastníky projektů.

Klíčová slova: Obec, partnerská města, spolupráce, přínos, lokální rozvoj, paradiplomacie, evropská územní spolupráce;

Comparison of the Benefits of International Partnership Cooperation in Selected Central Bohemian Towns of Dobříš and Sedlčany

Abstract

The bachelor's thesis focuses on comparing the benefits of international partner cooperation in two selected Central Bohemian cities, namely Dobříš and Sedlčany. Both cities, Sedlčany with a population of seven thousand inhabitants and Dobříš with nine thousand inhabitants, are located in the Central Bohemian Region and are comparable in size. The thesis evaluates and categorizes the benefits that have arisen from the international cooperation of these two cities with their partner cities.

The theoretical part introduces the concept of paradiplomacy and defines terms related to partner cities and international cooperation.

The thesis further analyzes information on cooperation gathered from city newsletters, literature, and semi-structured interviews with representatives of selected cities. These representatives primarily come from partner cities located in France, Germany, Poland, and Iceland. Additionally, the historical development of the establishment of mutual cooperation between Sedlčany and Dobříš and their partner cities since the beginning of this cooperation is mapped and evaluated up to the year 2023.

Through the analysis and conducted interviews, it was found that municipal representatives welcome the mutual enrichment of municipalities in both the Czech Republic and foreign countries. However, a lack of funds for maintaining long-term cooperation was identified.

The greatest benefit of cooperation with foreign cities lies in deepening relations between the inhabitants of the cities, fostering cultural exchange through sports, art, and municipal administration, and facilitating the sharing of experiences among project participants.

Keywords: Municipality, partner cities, cooperation, benefit, local development, paradiplomacy, European territorial cooperation;

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	11
2.1	Cíl práce	11
2.2	Metodika	11
3	Teoretická část	13
3.1	Územní samospráva v České republice.....	13
3.1.1	Vývoj územní samosprávy v České republice.....	13
3.1.2	Zasazení územní samosprávy do legislativy	14
3.1.3	Starosta.....	15
3.1.4	Zastupitelstvo obce	16
3.2	Mezinárodní spolupráce územních samospráv	16
3.2.1	Euroregiony	16
3.2.2	Partnerská města	17
3.2.2.1	Legislativa partnerských měst	17
3.2.2.2	Participace	18
3.2.2.3	Význam partnerských měst	18
3.2.2.4	Historie a vznik partnerských měst	20
4	Vlastní práce	22
4.1	Sedlčany	22
4.1.1	Spolupráce s partnerskými městy v obci Sedlčany.....	23
4.1.2	O partnerském městě Taverny	24
4.1.2.1	Historie vzniku partnerství	24
4.1.2.2	Aktuality a projekty ve spolupráci s Taverny.....	27
4.1.3	O partnerském městě v Polsku.....	29
4.1.4	O partnerském městě v Německu	30
4.1.5	O partnerském městě na Islandu	31
4.2	Dobříš.....	31
4.2.1	Spolupráce s partnerskými městy v obci Dobříš	34
4.2.2	O partnerském městě Geldop-Mierlo	34
4.2.3	O partnerském městě Tonnerre.....	35
4.2.4	O partnerském městě Wagrowiec	36
4.2.5	Úhel pohledu starosty Dobříše na spolupráce.....	37
5	Výsledky a diskuse.....	39
5.1	Přínosy a negativa spolupráce obce Sedlčany a obce Taverny	39

5.2	Přínosy a negativa spolupráce obce Sedlčany a okresu Wagrowiec.....	39
5.3	Přínosy a negativa spolupráce obce Sedlčany a spolku husitských měst.....	39
5.4	Přínosy a negativa spolupráce obce Dobříš a okresu Wagrowiec.....	40
5.5	Přínosy a negativa spolupráce obce Dobříš a obce Geldop-Mierlo	40
5.6	Přínosy a negativa spolupráce obce Dobříš a obce Tonnerre	40
5.7	Potenciální budoucí spolupráce.....	40
5.8	Financování	41
5.9	Komparace přínosů partnerské spolupráce měst Sedlčany a Dobříš	43
6	Závěr	45
7	Seznam použitých zdrojů.....	47
	Literatura	47
	Internetové zdroje	47
8	Seznam obrázků, tabulek a zkratk.....	48
	Seznam obrázků	48
	Seznam tabulek	48
	Seznam použitých zkratk.....	48

1 Úvod

Spolupráce dvou či více zahraničních měst vznikla po 2. světové válce, kdy bylo potřeba, aby dříve okupované státy byly schopny rychle interagovat ke zbytku Evropských států. Víze spoluprací byla taková, aby státy méně zasažené válkou pomáhaly zbytku postavit se na vlastní nohy. Vzájemně se během 20. století navštěvovaly a zjišťovaly informace ohledně vedení územní samosprávy, chodu obce, možností zlepšování úrovně hospodaření v obcích, možností zlepšení úrovně zemědělství. Inspirovaly se také v oblasti školství či kultury.

V současné době ubývá zájmu o tento typ spolupráce, nicméně se zde objevuje nový potenciál, kdy Česká republika nemusí být ta, které se pomáhá, ale samotná ČR může začít pomáhat ostatním státům, které si aktuálně prochází těžkou situací.

Téma bakalářské práce jsem si vybrala z důvodu návaznosti předmětu z mé maturitní zkoušky „veřejná správa“ a zároveň v návaznosti na obor „hospodářská a kulturní studia“, která se zaměřují na sociokulturní vztahy.

Myslím si, že zpracování bakalářské práce s názvem Komparace přínosů mezinárodní partnerské spolupráce u vybraných středočeských měst Dobříše a Sedlčany“ může tyto dvě obce vzájemně inspirovat k prohlubování či napomáhání si při vytváření dalších spoluprací. Dále může motivovat jiné obce k vytvoření nových spoluprací s jinými státy, které by ocenily integraci do Evropy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je komplexní hodnocení přínosů plynoucích z mezinárodní spolupráce měst Sedlčany a Dobříš s jejich partnerskými městy. Obě města – Sedlčany se sedmi tisíci obyvateli a město Dobříš s devíti tisíci obyvateli, patří do Středočeského kraje a jsou velikostně srovnatelná.

Prvním dílčím cílem bude shromáždit informace o partnerských městech nacházejících se na území Francie, Německa, Polska a Islandu. Zároveň bude provedeno zmapování historického vývoje vzájemné spolupráce mezi městy Sedlčany a Dobříš a jejich partnerskými městy. Tyto aktivity budou mapovány od počátku jejich vzniku až po konec roku 2023.

Druhým dílčím cílem bude analýza a následná evaluace vybraných mezinárodních projektů, které byly realizovány v rámci partnerské spolupráce. Kritériem hodnocení bude jejich finanční náročnost vycházející z alokace prostředků z městských rozpočtů u obou vybraných měst. Projekty budou také hodnoceny z hlediska atraktivity pro občany měst Dobříš a Sedlčany, kde bude sledován přibližný počet zapojených účastníků.

Třetím dílčím cílem bude vzájemná komparace obou vybraných obcí z hlediska zapojení do mezinárodních aktivit. S ohledem na velikost a geografickou blízkost vybraných obcí je naší snahou prokázat, že míru zapojení do přeshraničních aktivit primárně ovlivňuje politické vedení města a jeho priority v této oblasti.

2.2 Metodika

Při zpracování práce bude použita jako hlavní metoda analýza dokumentů. Důkladnému studiu budou věnovány publikace o historii, průběhu a přínosech spolupráce s partnerskými městy. Dále bude pozornost zaměřena na dokumenty související s uzavíráním partnerského vztahu mezi městy.

S cílem získání plastičtějšího obrazu paradiplomatických aktivit vybraných obcí budou realizovány polostrukturované rozhovory se zástupci měst a účastníků projektů.

Práce bude složena z teoretické části a praktické části. V teoretické části budou vysvětleny zákony a úmluvy, které souvisí s tématem obcí, zahraniční spoluprací a historickým vývojem spolupráce s partnerskými městy. V praktické části budou analyzovány dokumenty související s konkrétními přeshraničními aktivitami obcí a také výpovědi jednotlivých účastníků realizovaných projektů.

3 Teoretická část

3.1 Územní samospráva v České republice

Obec je základní územní celek pro tvorbu státu. Česká republika se skládá z 6 249 obcí v 76 okresech a 14 krajích. Největší obcí je hlavní město Praha s téměř 1 200 000 obyvatel, naopak nejmenší obec Vlkov u okresu České Budějovice čítá 21 obyvatel. Je zřejmé, že většina obyvatel nachází bydliště spíše ve městech než na vesnicích. Literatura uvádí, že až 70 % obyvatel ČR žije ve městech.

V ČR je 22 měst s více než 50 tisíci obyvateli a 131 měst s více než 10 tisíci obyvatel. (www.czso.cz, nedat.)

3.1.1 Vývoj územní samosprávy v České republice

Historický vývoj územní správy prošel dlouhým vývojem, který byl ovlivněn mnohými politickými

a celospolečenskými událostmi v českých zemích. Především období vývoje územní samosprávy v roce 1990 může být zařazeno k přelomovým historickým etapám jejího vývoje. V následujících obdobích, zejména na přelomu nového tisíciletí, došlo k významné fázi vývoje reformy veřejné správy a k mnoha legislativním změnám, které zásadně ovlivnily podobu, fungování i postavení územních samospráv v rámci České republiky. Pro tuto vývojovou fázi je charakteristické, že správa společností přestává být pouze výlučnou záležitostí orgánů státu a postupně opět dochází ke stále většímu podílu samosprávy na společenském řízení a rozhodování. (Peková a Kadeřábková, 2012, s. 15)

Současná podoba naší sídelní struktury má hluboké kořeny v období raného a pozdějšího středověku, kdy byla podřizována mocenským, strategickým a ekonomickým cílům panovníka. V tomto období také docházelo k rozvoji menších měst a městeček, která pokryla celé území tehdejšího českého státu. Význam českých měst postupně vzrůstal v jejich správní, obchodní i kulturní funkci. Další významnou fází, která poznamenala sídelní strukturu, byl specifický proces industrializace naší země, vznikalo mnoho drobnějších průmyslových závodů ve středně velkých a malých obcích. Nebylo výjimkou, že byly umístěny také ve venkovských obcích, což přispělo ke stabilizaci a historické podobě sídelní struktury. (Peková a Kadeřábková, 2012, s. 15)

3.1.2 Zasazení územní samosprávy do legislativy

Obce jsou zřizovány dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. Jedná se o český právní předpis, který upravuje organizaci a fungování obcí v České republice. Tento zákon stanovuje pravomoci obcí, způsob volby a působení zastupitelstev a rad obcí, řeší otázky finančního hospodaření obcí a další aspekty, které souvisejí s místní samosprávou. Zákon o obcích byl přijat dne 1. dubna 2000 a nabytí účinnosti bylo stanoveno na 1. ledna 2001. (Zákon o obcích 128/2000 Sb.)

Samosprávou se v nejobecnějším smyslu rozumí především samostatné spravování záležitostí, které se bezprostředně dotýkají obyvatel. Spravování vlastních záležitostí si vyžaduje určitý právní rámec, který je v českém právním řádu zakotven jak ústavními, tak ostatními zákony. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že samospráva vedle státní správy tvoří jednu ze dvou větví veřejné správy, a to oblast nezávislou a státní správě nepodřízenou, která je vykonávána subjekty od státu odlišnými. V obecné teorii je samospráva rozlišována na územní a zájmovou. (Peková a Kadeřábková, 2012, s. 16)

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. obsahuje rozsáhlou regulaci, která se týká různých aspektů místní samosprávy a fungování obcí v České republice. Zákon o obcích je klíčovým dokumentem pro organizaci a správu obcí v České republice, a jeho ustanovení ovlivňují celou škálu aspektů místní samosprávy. (Zákon o obcích 128/2000 Sb.)

Některé klíčové body a témata obsažená v tomto zákoně zahrnují:

- **Obecní samospráva:** Zákon definuje principy obecní samosprávy a upravuje vznik, zánik a změnu hranic obcí.
- **Orgány obce:** Stanovují pravomoci a postavení orgánů obce, včetně zastupitelstva, rady obce, starosty a městského úřadu.
- **Volby:** Řeší otázky volby orgánů obce, včetně pravidel pro konání obecních voleb a podmínek volebního práva.
- **Financování obcí:** Zákon stanovuje zásady finančního hospodaření obcí, včetně tvorby a schvalování rozpočtu a zdanění.
- **Zastupování obce:** Obsahuje ustanovení týkající se zastupování obce v právních vztazích, včetně uzavírání smluv a dalších právních aktů.

- **Obecně závazné vyhlášky:** Upravují pravomoc obce vydávat obecně závazné vyhlášky, které stanovují pravidla pro chod obce.
- **Kontrolní mechanismy:** Zajišťují možnosti kontroly a dohledu nad činností obce ze strany nadřízených orgánů.
- **Odborné komise a výbory:** Zákon stanovuje pravidla pro vytváření a působení odborných komisí a výborů obce. (Zákon o obcích 128/2000 Sb.)

Charakteristickými znaky pro obce jsou:

- **vlastní území** (tzv. územní základ obce) a možnosti jeho změn – obec může mít jedno nebo více katastrálních území;
- **občané obce** – každá obec musí být trvale obývána lidmi. Právní řád vyčleňuje kvalifikovanou skupinu obyvatel, s nimiž spojuje určitá subjektivní práva – tzv. občany obce. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a má v obci hlášen trvalý pobyt a dosáhla věku 18 let;
- **spravování svých záležitostí samostatně** – tzv. samostatná působnost;
- **vystupování** v právních vztazích svým jménem a odpovědnost z těchto vztahů vyplývající (tzv. právní základ obce);
- **péče** o všestranný rozvoj území, při plnění svých úkolů a též ochrana veřejného zájmu;
- **hospodaření** podle vlastního rozpočtu a vlastní majetek obce (ekonomický základ obce) (Peková a Kadeřábková, 2012, s. 19)

3.1.3 Starosta

Zákon o obcích upravuje jak zastupitelstvo, tak radu i starostu obce. Starostu charakterizuje jako osobu zastupující obec navenek, nemá však mimo procedurální výsostné pravomoci rozhodovat v samostatné působnosti, až na určité výjimky (např. jmenování tajemníka).

Slabé postavení starosty odpovídá i tomu, že je volen zastupitelstvem a je mu odpovědný, nikoliv přímo voliči. Toto zastupování obce není možné si vykládat v duchu soukromoprávních předpisů (občanský zákoník), ale jen s ohledem na ostatní ustanovení zákona o obcích, která přiznávají konkrétní oprávnění starostovi. Jinými slovy je toto zastupování velice blízké veřejnoprávnímu zastupování státu navenek v případě hlavy státu,

jež bez dalších výslovných pravomocí může nakonec znamenat jen „právo na kladení věnců a pronášení novoročních projevů.“ (Koudelka, 2007, s. 218)

3.1.4 Zastupitelstvo obce

Je nutno vykládat zákon o obcích tak, že zastupitelstvo je příslušné rozhodovat ve všech věcech samosprávy, přičemž ve věcech mu vysloveně vyhrazených nemůže toto své rozhodování přenést na jiný orgán. V ostatních věcech samosprávy pak může rozhodovat rada přímo na základě zákonného zmocnění, pokud si rozhodnutí nevyhradí zastupitelstvo. Zastupitelstvo může danou věc rozhodnout i po rozhodnutí rady, jeho rozhodnutí je prioritní. Vůči třetím osobám se dá však uplatnit jen tehdy, pokud na základě předcházejícího rozhodnutí rady již nedošlo k uzavření smluvních vztahů (nájemní smlouva, smlouva o dílo). (Koudelka, 2007, str. 219)

3.2 Mezinárodní spolupráce územních samospráv

3.2.1 Euroregiony

Přeshraniční spolupráce obcí a měst se rozvíjí v rámci tzv. euroregionů. Jejich cílem je překonávat hranice a postupně snížit význam státních hranic na úroveň správního členění s pozitivně stimulačním účinkem na spolupráci. Pro existenci euroregionů, s výjimkou některých chart Rady Evropy, neexistuje právní opora. Přesto si tyto subjekty dokázaly postupem času vydobýt nemalý respekt. Ve většině zemí EU disponují důležitým vlivem, pokud ne přímo monopolem, co se týče administrování unijních prostředků pro podporu regionální přeshraniční spolupráce. Zejména se jedná o prostředky v rámci tzv. Iniciativy INTERREG, která existuje od roku 1989 a se kterou má Česká republika již také své zkušenosti. (Galvasová, 2007, s. 43)

Regiony ležící při hranicích našeho státu většinou trpí historickými důsledky své periferní polohy a z toho vyplývající izolací. V minulosti byly tyto bariéry národních států motivované také politicky. K odstraňování těchto bariér přispívají přeshraniční regiony, tzv. euroregiony, vedoucí k realizaci integračních procesů v Evropě. Na evropském kontinentu se staly realitou. V zemích Evropské unie má tato forma přeshraniční spolupráce již řadu let skutečně své pevné místo. (Peková a Kadeřábková, 2012, s. 25)

V České republice dnes funguje 13 euroregionů, které zahrnují území více než 40 ze 76 okresů. Oproti tomu například v Rakousku existuje devět euroregionů, nebo na Slovensku dokonce pouze sedm. Jejich členy jsou zejména obce, ale i uskupení obcí či podnikatelské a neziskové subjekty. Územní struktura euroregionů je však poměrně roztržštěná a jejich funkčnost a rozvojový význam je v některých případech diskutabilní. (Galvasová, 2007, s. 43)

3.2.2 Partnerská města

Pojem partnerství není jednoznačně definován, neboť se objevuje v mnoha vědních disciplínách. Tento pojem je také znám širokou veřejností pro svůj význam v běžných mezilidských vztazích. Vyskytuje se na několika úrovních. Ať už se jedná právě o partnerství mezi lidmi, podnikatelskými subjekty, politickými aktéry, územně samosprávnými celky či mezi státy. Obecně lze říci, že se jedná o „vztah mezi dvěma nebo více subjekty jakékoliv povahy“. (Khendriche Trhlínová, 2014, s. 52)

Většina měst a řada obcí v ČR spolupracuje s partnerskými městy a obcemi v některém z evropských států, přitom není výjimkou spolupráce i s více městy či obcemi. Navázání partnerských vztahů mohou realizovat města či obce samy, případně mohou využít služeb Svazu měst a obcí ČR. Základem pro funkční a živé partnerství je vzájemné porozumění a společné chápání partnerské spolupráce mezi municipalitami, efektivní komunikace, jasné a srozumitelné cíle naplňující obsah partnerství a aktivní zapojení občanů, zájmových a profesních sdružení do partnerských aktivit. Dopad spolupráce může být v konkrétních obcích velmi rozdílný a pohybuje se od čistě deklaratorní po velmi intenzivní spolupráci. (Galvasová, 2007, s. 45)

3.2.2.1 Legislativa partnerských měst

Možnost spolupráce mezi obcemi a městy je stanovena nejen v české legislativě, ale také v mezinárodních dokumentech. Zvláště důležitým prvkem je článek 10 Práva místních společenství k sdružování, který najdeme v I. části Evropské charty místní samosprávy. Tento článek garantuje místním společenstvím právo na vzájemnou spolupráci a sdružování na úrovni jak vnitrostátní, tak mezinárodní. Dále je třeba zmínit i Evropskou rámcovou úmluvu o přeshraniční spolupráci, která ovlivňuje tuto problematiku.

V českém právním systému hrají v této oblasti klíčovou roli některé právní normy. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v článku 8 a článku 99 reguluje právo územních celků na samosprávu. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, a zejména jeho § 55, umožňuje obcím spolupracovat s obcemi jiných států. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění, poskytuje obcím právo sdružovat se a uzavírat smlouvy o spolupráci. I když tyto právní předpisy neobsahují specifickou úpravu partnerství mezi městy a obcemi, poskytují prostor pro jeho konkrétní uplatnění.

3.2.2.2 Participace

Pojem participace lze česky vyjádřit slovem „podílení se“. Je možné chápat jej dvojitým způsobem. Buď jako aktivity, kterými se lidé chtějí podílet na určité činnosti (např. na vládnutí), a to aktivně i pasivně. V tomto pojetí je důležitou součástí politické participace mimo jiné sledování politických událostí, vedení diskusí o politice, vstup do politické strany a podobně. Aktéři participace v tomto pojetí mohou významným způsobem nepřímo formovat podobu veřejného života, ale jejich přímý vliv na rozhodování může zůstat minimální. Toto pojetí participace je určující pro výzkumy, které měří úroveň politické participace výčtem aktivit. (Bernard, 2007, s. 28)

3.2.2.3 Význam partnerských měst

Charakteristickým rysem pro definici pojmu „partnerské město“ je postupné rozvíjení kontaktů od účasti na kulturních a společenských akcích, přes spolupráci v oblasti optimalizace výkonu samosprávných funkcí k ekonomické spolupráci včetně společné participace na programech spolufinancovaných EU. Relativně významným rysem této spolupráce je také finanční pomoc ze strany zahraničních partnerů. Partnerství měst a obcí je podporováno ze strany Evropské unie, např. formou grantů podporujících výměnné pobyty občanů z partnerských měst nebo pořádání konferencí a seminářů. Podmínkou je, aby tyto akce podporovaly myšlenky evropské integrace. Zvláštní pozornost je věnována výměně mladých lidí, kulturním a vzdělávacím akcím, integraci znevýhodněných skupin obyvatel a rovným příležitostem mužů a žen. (Galvasová, 2007, s. 45)

Spolupráce s obcemi jiných států je upravena v zákoně o obcích, konkrétně pak v ust. § 55 odst. 1 až 6. Obce, jako územní samosprávné korporace, mohou vyvíjet také tzv.

přeshraniční spolupráci, tzn. také spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů.

Mezinárodní spolupráce na úrovni místní samosprávy je možné realizovat:

- možností spolupráce obcí s obcemi jiných států,
- možností spolupráce svazku obcí se svazky obcí jiných států.

Spolupráce obcí s obcemi jiných států není vázána, jak by se na první pohled zdálo, na „hraniční susedství“ spolupracujících obcí. Obdobně mohou s územními samosprávnými celky jiných států spolupracovat i vyšší územní samosprávné celky, tedy kraje.

Nejčastějšími cíli spolupráce jsou konzultace a přenos poznatků v oblasti veřejné správy, kulturní a společenská spolupráce, výměnné pobyty, spolupráce v oblasti dopravy, územního plánování a podpory cestovního ruchu a spolupráce na projektech. (Galvasová, 2007, s. 45)

Zuzana K. Trhlánová v knize *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů* uvádí, že: *„cílem přeshraniční spolupráce je snižovat negativní dopady hranic jakožto administrativních, fyzických i mentálních bariér mezi jednotlivými státy a regiony v integrující se Evropě. Příhraniční regiony navíc disponují řadou společných problémů. Patří zpravidla mezi periferní oblasti s vysokou mírou nezaměstnanosti, nedostatečnou nabídkou pracovních příležitostí, nedostatečnou dopravní obslužností, málo rozvinutými službami a specifickými ekonomickými i sociálními problémy. Tyto problémy mohou být významně odlišné od rozvojových problémů ve vnitrozemí a zároveň společné nebo podobné pro obě strany hranice. Přeshraniční spolupráce tak může významně přispět k řešení společných problémů (např. dopravní obslužnost, pracovní mobilita, životní prostředí...) a k vytváření nástrojů rozvoje, které reflektují místní specifické podmínky.“* (K. Trhlánová, 2014, s. 143)

Obcím je umožněno spolupracovat s obcemi za hranicemi našeho státu a získávat mnoho cenných zkušeností, které mohou využívat v rozhodovacích procesech našich obcí. Mohou také porovnávat rozvojové aktivity, výhodnost strategických plánů a vizí. Výměnné zájezdy mezi spolupracujícími obcemi v mezinárodním kontextu oslovují také obyvatelstvo našich obcí, což

má pozitivní dopad také na přijímání nových podnětů i rozvojových aktivit v našich podmínkách. Jsou ožívovány také společenské, kulturní i sportovní aktivity v našich obcích, které tuto spolupráci realizují. (Peková a Kadeřábková, 2012, s. 25)

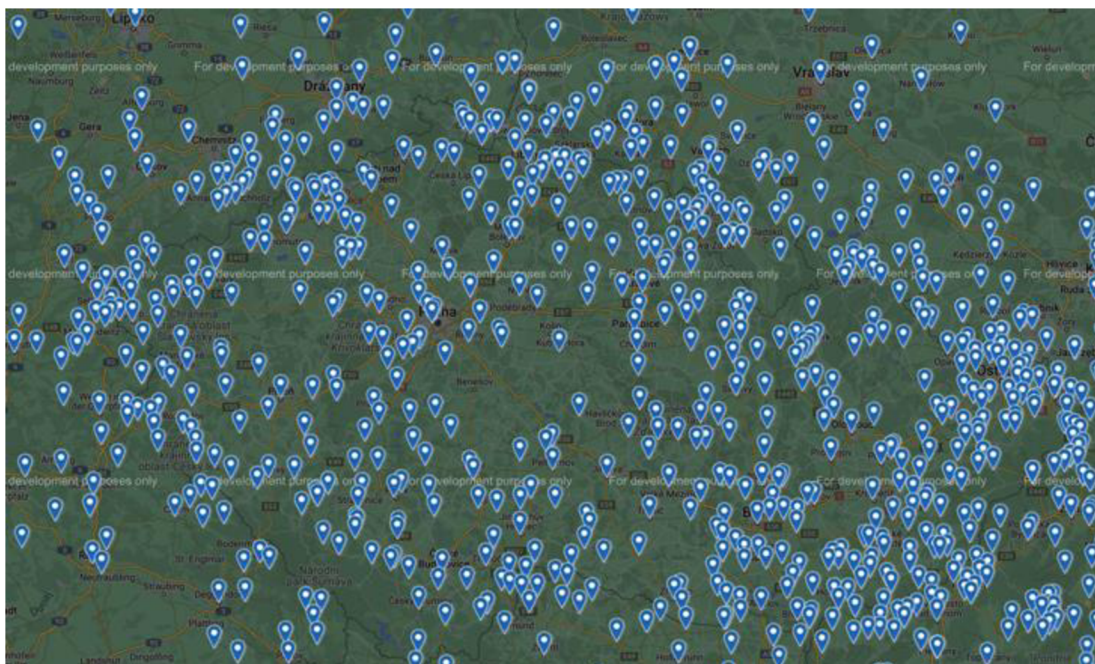
3.2.2.4 Historie a vznik partnerských měst

Trhlánová dále popisuje, že: „*První iniciativy zaměřené na rozvoj přeshraniční spolupráce začaly v Evropě vznikat již v padesátých a šedesátých letech minulého století jako reakce na nedostatečné zastoupení lokálních a regionálních zájmů v evropských integračních procesech (zejména nedostatečný zřetel kladený na propojené a integrované pohraničí, např. na belgicko-lucemburské hranici, na nizozemsko-německé hranici apod.). K výraznému růstu různých typů přeshraničních partnerství pak dochází v osmdesátých a devadesátých letech v souvislosti s posilováním lokální a regionální autonomie, s posilováním postavení regionální politiky na evropské úrovni i v souvislosti s rozpadem totalitních systémů v zemích střední a východní Evropy. Partnerství, která jsou dnes vytvořena na bázi přeshraniční spolupráce, patří k nejvíce stabilním partnerstvím v kontextu dalších typů mezinárodní spolupráce.*“ (K. Trhlánová, 2014, s. 143)

Vyskytly se případy, kdy spolupráce vznikla pouze jednorázově a to za účelem splnění jediného projektu. Po jeho dokončení už spolupráce dále neprobíhala. U mezinárodní spolupráce územních samospráv se však jedná o partnerství v širším slova smyslu, kde spolupráce probíhá pravidelně a dlouhodobě. Probíhají stáže, kulturní akce, výměnné pobyty a jiné společné projekty, které mají iniciovat zejména sblížení občanů rozdílné národnosti. Největší význam je přikládán právě dialogu mezi občany, který má vést k překonání jazykových, kulturních a také historických bariér. Města se mohou rovněž navzájem podpořit na různých propagačních akcích i veletrzích cestovního ruchu. Právě do této kategorie se řadí town-twinningová spolupráce. (Galvasová, 2007, s. 45)

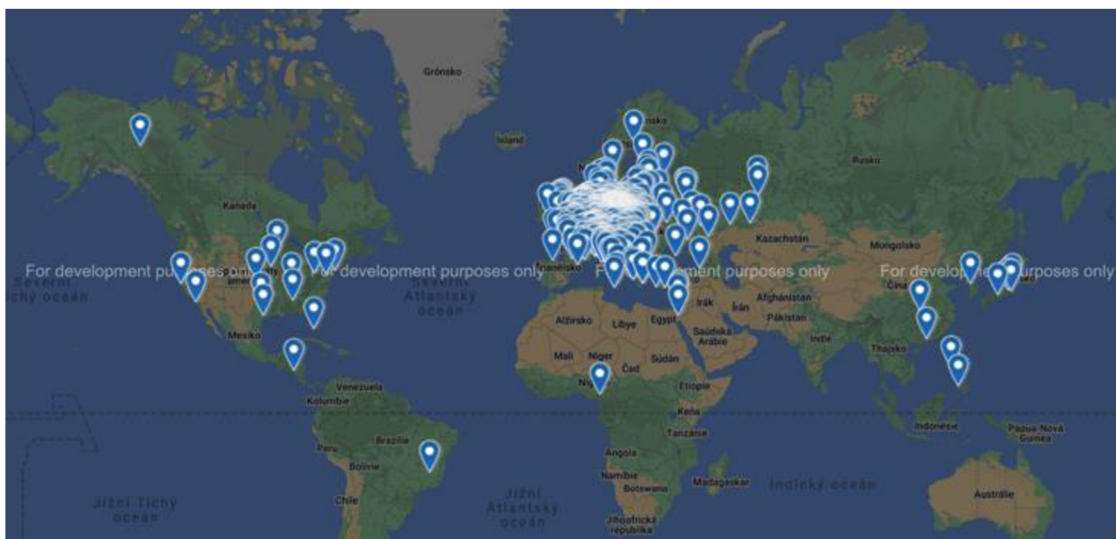
Historie partnerských měst je dlouhodobá tradice, která vznikla na začátku druhé poloviny 20. století. Webové stránky, které se zaměřují na popularizaci a zprostředkování nových spoluprací týkajících se partnerských měst, uvádí, že v roce 2013 bylo do spoluprací zahrnuto 1 402 po celém světě.

Obrázek č. 1 – detailní mapa partnerských měst v ČR a okolí

(Zdroj: <http://www.partnerskamesta.cz/mapa/default.html>)

Obrázek č. 2 – detailní mapa partnerských měst po celém světě

(Zdroj: <http://www.partnerskamesta.cz/mapa/default.html>)

4 Vlastní práce

4.1 Sedlčany

Sedlčany mají podle zákona o obcích č. 128/2000 sb. status města jako územního celku.

Obec je spravována zastupitelstvem, které se skládá z 21 zastupitelů, městu předsedá Ing. Ivan Janeček ve funkci starosty a radu obce tvoří 7 členů. Kromě toho obec zřizuje městskou radu, komisi města, výbory, zvláštními orgány, vlastní rozpočet města atd. Dále spravuje např.: vlastní základní a mateřskou školu, gymnázium, pečovatelskou službu, městskou policii a hasičský sbor města Sedlčany.

Obrázek č. 3 – znak města Sedlčany

Zdroj: Webové stránky města Sedlčany (www.mesto-sedlcany.cz)

Město obývá přibližně 7 000 obyvatel. Sedlčany, na území Středočeského kraje, se nachází ve vzdálenosti 61 kilometrů od hlavního města Prahy a řadí se do geografické oblasti nazývané Povltaví.

Sedlčany mají ve svém okolí pod správou menší obce, tj. Doubravice, Hradištko, Libíň, Oříkov, Sestrouň, Solopysky, Třebnice, Vítěz, Zberaz. Do území Sedlčan je zahrnuta i malá lokalita Klimětice, jež v současné době vykazuje nízkou hustotu osídlení a představuje spíše hospodářský objekt se statkářským zaměřením než tradiční obecní sídlo.

Tabulka č.1 - Vývoj počtu obyvatel v obci Sedlčany od roku 2008–2022

Počet obyvatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sedlčany	7 713	7 660	7 643	7 586	7 552	7 452	7 423	7 339	7 282	7 227	7 147	7 080	7 029	6 922	6 799

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Dominantním architektonickou stavbou je kostel svatého Martina.

Obrázek č. 4 – kostel sv. Martina v Sedlčanech

Zdroj: Webové stránky města Sedlčany (www.mesto-sedlcany.cz)

V 16. století získaly Sedlčany od rodu Rožmberků do svého vlastnictví rybník od významného rybníkáře Jakuba Krčina. A nepopíratelnou hodnotu regionu Sedlčansko je malebná a rozmanitá krajina, poskytující široké možnosti pro aktivní rekreaci. Zahrnuje vodní plochu jezera a více než 100 kilometrů značených cyklotras.

4.1.1 Spolupráce s partnerskými městy v obci Sedlčany

Z rozhovoru vyplývá skutečnost, že město Sedlčany nemá vyčleněného pracovníka pro oblast partnerských vztahů a tuto agendu částečně zajišťuje vedoucí turistického centra. Z rozhovoru dále vyplývá, že vedoucí turistického centra je „pomocnou rukou“ hlavně při návštěvě delegací z důvodu její schopnosti hovořit francouzsky. Pomáhá s organizací při vzájemných návštěvách s partnerskými městy a s překladem. Údajně jsou Sedlčany malé na to, aby zde byla další osoba, která se zabývá pouze tématem partnerských měst.

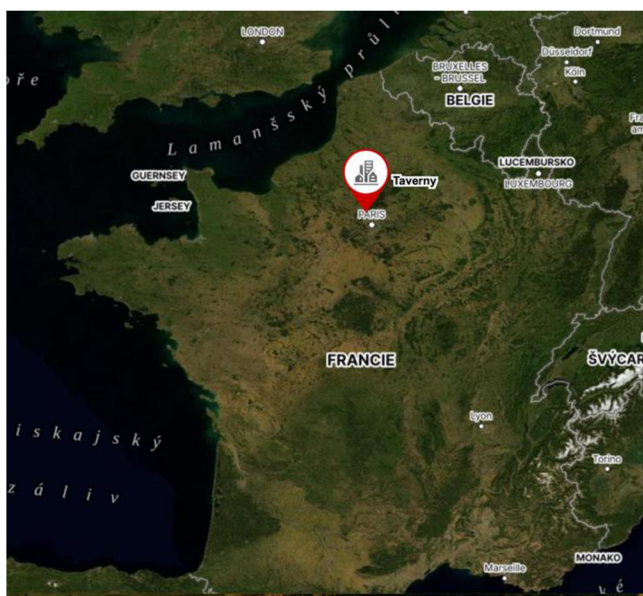
V této bakalářské práci je rozebírána spolupráce s obcí Taverny, spolupráce v rámci projektu Spolek husitských měst a spolupráce se státy Island a Polsko.

4.1.2 O partnerském městě Taverny

Historie města Taverny sahá do 19 století, kdy vzniklo. Nachází se na severu Francie, 21 km od Paříže a čítá lehce přes 20 000 obyvatel.

Z rozhovoru bylo zjištěno, že Taverny mají velký zájem o další partnerská města. byla v poslední době rozšířena o spolupráce s Itálií, Severní Afrikou či Španělskem. V diskuzi bylo zdůrazněno, že zájem obce Taverny o partnerské spolupráce není pouze orientován na posílení bilaterálních vztahů, nýbrž pravděpodobně souvisí i s vybudováním pozitivního marketingového obrazu na mezinárodní úrovni.

Obrázek č. 5 – mapa s vyznačenou lokací města Taverny, Francie

Zdroj: mapy.cz

4.1.2.1 Historie vzniku partnerství

Z rozhovoru vyplývá, že o vznik spolupráce se prosadila obyvatelka ČR, paní Kamila Leclerc, žijící nedaleko Taverny. Rozhodovalo se, se kterým městem bude Taverny spolupracovat (např. Dobříš), nakonec zvítězily Sedlčany. Z rozhovoru plyne, že veliký podíl na vítězství měla vůle a schopnost tehdejšího starosty pana Ing. Jiřího Buriana.

Cílem vzniku spolupráce, tj. 90. léta 20. století, bylo přispět k proměně Sedlčan v moderní a kultivované sídlo, kde občané získají novou perspektivu a získají nové poznatky od států

západní Evropy, jako jsou Francie a Německo. Domnívá se, že tím Sedlčany dosáhnou pokroku a efektivnější integrace do struktur Evropské unie.

Spolupráce mezi obcemi Sedlčany a Dobříš byla písemně potvrzena na základě důkladně zpracovaného dokumentu. „Charta přátelství mezi městy Taverny a Sedlčany.“ Tento klíčový dokument nejenom stanovil základní rámec pro vzájemnou spolupráci, ale též identifikoval klíčové cíle, hodnoty a strategické prvky, jež formují vývoj partnerského vztahu mezi oběma městy. Právě prostřednictvím tohoto dokumentu byla kladená pevná základna pro navázání a upevnění partnerských vazeb, které dnes představují důležitý prvek obcí Sedlčany a Dobříš.

U příležitosti nedávného 30. výročí spolupráce, konkrétně dne 13. října 2023, došlo k obnovení dokumentu, který byl opatřen novými podpisy starostky Taverny, Florance Portelli, a starosty Sedlčan, Ing. Ivana Janečka. Tato klíčová událost reflektuje aktualitu a trvanlivost partnerského vztahu mezi obcemi Sedlčany a Dobříš. Samotný dokument, nyní strukturovaný do dvou částí, tj. Asociace přátel města Taverny a Asociace přátel města Sedlčany, reprezentuje právní základnu pro systematickou koordinaci a rozvoj partnerských aktivit mezi oběma městy.

Městský zpravodaj v této souvislosti uvádí: *„Spolupráce našich měst je velice pozitivně hodnocena i na úrovni ambasád obou zemí. Jejich představitelé se často účastnili slavnostních akcí jak v Sedlčanech, tak v Taverny. Naši občané byli při jedné z návštěv Paříže přijati na velvyslanectví ČR a jindy skupinu francouzských přátel přijal velvyslanec na francouzské ambasádě v Praze. Dlouholetá úspěšná spolupráce našich měst vycházela v minulosti ze stability obou radnic. Páni starostové Maurice Boscavert a Jiří Burian, kteří v roce 1993 podepsali Chartu přátelství, podporovali činnost spolků přátel, byli záštitou mnoha drobných i větších projektů, osobně se účastnili oficiálních i neformálních akcí. Věřím, že současní představitelé radnic navážou na jejich práci a budou pokračovat v rozvíjení mezinárodní spolupráce občanů našich měst.“* (www.mesto-sedlcany.cz, městský zpravodaj, listopad 2023)

Obrázek č. 6 – původní charta přátelství mezi Taverny a Sedlčany

Zdroj: Webové stránky města Sedlčany (www.mesto-sedlcany.cz)

Sepsaná charta zní takto: „*Slavnostně se dnešního dne 21. 5. 1993 zavazujeme: Zachovat stále svazky mezi správami našich měst, podporovat spolupráci a výměnu našich obyvatel především v oblasti kultury a umění, školství a vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče, sportu a tělovýchovy, ekologie a životního prostředí, ale i v dalších oblastech našeho života a přispívat tak vzájemným porozuměním ke sbratřování Evropy. Sjednotit naše snažení tak, abychom přispěli k výslednému úspěchu tohoto nezbytného díla svobody a prosperity, a tak dopomohli k evropské jednotě.*“

Obrázek č. 7 – nová podoba Charty přátelství mezi Taverny a Sedlčany z 13. října 2023

Zdroj: Webové stránky města Sedlčany (www.mesto-sedlcany.cz)

4.1.2.2 Aktuality a projekty ve spolupráci s Taverny

Spolupráce mezi městy Taverny a Sedlčany se již vyvíjí po dobu delší než 30 let, přičemž obec Sedlčany vyjadřuje svou vděčnost za toto dlouhodobé partnerství, jak bylo zjištěno z rozhovoru. Během tohoto období se uskutečnily řady mezikulturních akcí a vzájemných návštěv, které sloužily k posilování vazeb a vzájemného porozumění mezi obyvateli obou měst.

- **Expedice do Taverny, říjen/2023 a podpis nové Charty**

Z dostupných dokumentů bylo zjištěno, že: *„Služební (pracovní) cestu do města Taverny (Francie), a to s podporou reprezentativní delegace města, dle projednané žádosti, která se uskutečnila na základě pozvání v termínu 13.- 15. října 2023, byla zejména za účelem oslav 30.výročí přátelství mezi městy Taverny a Sedlčany a rozvojem další spolupráce v době po dřívějších omezeních způsobených pandemií covidu.“* (RM 23- 513/2022-2026) (www.mesto-sedlcany.cz, městský zpravodaj, říjen 2023)

- **Štafetový závod (Ekiden) říjen/2019**

Městský zpravodaj o tom referoval takto: *„Zahraniční služební cestu II/2019 realizovanou do Francie (Taverny), která se uskuteční ve dnech 3. října – 7. října 2019, za účelem tradičního setkání ve francouzském partnerském městě Taverny spolu s aktivní účastí na každoroční akci tamějším městem pořádané – EKIDEN 2019 (běžecký závod). Město Sedlčany spolu se závodníky rekrutovanými z G (gymnázium) a SOŠE Sedlčany bude reprezentovat pan Mgr. Zdeněk Šimeček, místostarosta města Sedlčany, pan Pavel Bednář, ředitel Sportovních areálů Sedlčany, příspěvkové organizace a paní Bc. Markéta Křivská, vedoucí Turistického informačního centra Sedlčany.“* (RM 24-443/2018-2022) (www.mesto-sedlcany.cz, městský zpravodaj, listopad 2019)

- **25. výročí spolupráce v Sedlčanech**

- **Účast starosty na filmovém festivalu v Taverny**

- **Štafetový závod (Ekiden) říjen/2018**

Studentka sedlčanského gymnázia, Karolína Jarolímková, se o pravidelných závodech ve Francii vyjadřuje pozitivně a uvádí, že: „*Náš tým studentů sedlčanského gymnázia ve složení Jakub Pešta, Karolína Jarolímková, Lukáš Novotný, Eliška Procházková, Daniel Balane a Jakub Procházka vyrazil ve dnech 5. – 8. 10. do města Taverny ve Francii, kde jsme se již podesáté účastnili populárního štafetového maratonu Ekidenu. Závodili jsme v chladných, nízkých teplotách za občasného deště. Každý z nás běžel úsek o délce 7 km. I přes nepřízeň počasí se nám v naší kategorii mixů podařilo zvítězit! V rámci akce jsme navštívili také pařížské památky, např. Eiffelovu věž, Notre-Dame, Louvre či Vítězný oblouk. Podívali jsme se také do leteckého muzea, kde jsme viděli válečná, vojenská i civilní letadla. Nejzajímavějším byl nadzvukový dopravní letoun Concorde. Závody jsme si moc užili, a proto velice děkujeme za podporu městu Sedlčany a Asociaci přátel Sedlčany, jejíž členové se o nás po celý pobyt ve Francii starali.*“ (www.mesto-sedlcany.cz, městský zpravodaj, listopad 2018)

- **Návštěva filmového festivalu v Taverny**

Tuto akci navštívili studenti ZŠ, kteří se sami zapojili svým filmovým snímkem „Cesta na měsíc“. Krátký 6minutový snímek studentů 3. třídy ZŠ Sedlčany je inspirován knihou Briana Selznicka „Velký objen Huga Carbeta“ a filmem George Mélièse „Cesta na měsíc“. Film popisuje stavbu rakety a výpravu na měsíc a zpět. (<http://sitv.cz/kratky-film-zaku-2-zs-propojeni-cesta-na-mesic/>, nedat.)

- **25. výročí spolupráce v Sedlčanech**

- A další...

Je zřejmé, že aktivity v rámci spolupráce mezi městy jsou výrazné a vzájemné návštěvy se konají pravidelně prakticky každý rok. Většina z těchto setkání má pravidelný charakter, jako jsou oslavy výročí spolupráce, štafetový běh a vzájemné návštěvy. V rozhovoru bylo popsáno, že kromě těchto pravidelných aktivit jsou občany obcí organizovány i jednorázové akce, jež vznikají z jejich vlastní iniciativy. Z rozhovoru vyplývá příklad cyklistického výletu z Čech do Taverny. Unikátním rysem spolupráce s Taverny je rozmanitost aktivit, neboť kromě kulturních událostí se zde pravidelně odehrávají i sportovní aktivity, což představuje odlišující se a obohacující prvek ve srovnání s jinými partnerskými vztahy.

V rámci rozhovoru byla řešena otázka potenciálního navázání dalších spoluprací. Avšak tuto problematiku řeší starosta obce, nikoliv vedoucí turistického centra. Z rozhovoru plyne, že vedoucí turistického centra nezavírá dveře před další možnou spoluprací, přičemž je vyzdvihnuto, že organizace takových iniciativ je výrazně náročná z časového i finančního hlediska. Z jejích slov vyplývá, že výjezd do Francie obci vychází na přibližně 150 000 Kč za 4 dny pobytu, což vytváří finanční břemeno. To je jeden z hlavních důvodů, proč obec nejeví velký zájem o nové spolupráce. Důležitým faktorem je rovněž časová náročnost příprav na tyto výjezdy, což ovlivňuje schopnost obce angažovat se v dalších partnerských iniciativách.

Partnerská spolupráce a rozvoj partnerských akcí vykazují tendenci k proměně v průběhu času, zejména v souvislosti s obměnou zastupitelů obcí. V roce 2016 byla nově zvolena paní Catherine Prévot do funkce prezidentky Spolku přátel Sedlčany, zatímco aktuálním prezidentem Spolku přátel v Taverny je pan Pavel Pína. Tato personální obměna na významných pozicích v partnerských organizacích může ovlivnit směřování a dynamiku spolupráce mezi oběma městy, přičemž zvolení jednotlivců do těchto funkcí mohou přinést nové perspektivy a cíle pro budoucí partnerské aktivity.

4.1.3 O partnerském městě v Polsku

Spolupráce mezi Sedlčany a polským okresem Wagrowiec začala od 70. let 20. století. Po delší pauze města spolu začala opět více aktivně spolupracovat, a to od roku 2010, kdy tehdejší starosta Sedlčan, pan Ing. Jiří Burian, navštívil Wagrowiec, aby obnovil vztahy ve sférách kultury, zemědělství, školství a podnikání.

V průběhu nedávných let lze pozorovat vzrůstající aktivitu v oblasti spolupráce mezi územními celky, což se odráží ve zvýšeném počtu realizovaných společných iniciativ. V rámci této trendové dynamiky došlo v roce 2022 k uskutečnění malířského semináře v německém Lüneburgu. Semináře se zúčastnili především studenti ze škol v Sedlčanech a mladí jedinci z Německa a Polska.

Dle poskytnutých výpovědí byli studenti pozitivně nakloněni poskytnuté příležitosti účastnit se semináře. Během akce měli studenti možnost experimentovat s psaním cestovního deníku, vytvářet mapy, a především se aktivně seznamovat s cizí zemí, zvyky, místní gastronomií. V průběhu semináře se rovněž aktivně zapojovali do komunikace v německém a anglickém

jazyce, což přispívalo k rozvoji jejich jazykových dovedností. Celkově lze konstatovat, že malířský seminář v Lüneburgu sloužil nejen jako prostředek pro kreativní výraz, ale také jako platforma pro vzájemné kulturní a jazykové obohacování mezi studenty různých národností.

V roce 2018 proběhl analogický seminář v Polsku, kde se studenti podíleli na výtvarných aktivitách, včetně malování, práce se sklem a tvorby s krepovým papírem. Účastníci též navštívili vernisáž, kde místní umělci prezentovali svá díla. Tato událost poskytla studentům příležitost rozšířit své výtvarné dovednosti a souznít s uměleckým prostředím v polském kulturním kontextu.

Obyvatelé přátelského okresu Wagrowiec projevují zájem i o návštěvy oblasti kolem Sedlčan. V roce 2017 dorazila delegace, která se seznámila s místní kulturou a historickými památkami nejen v okolí Sedlčan, ale také v Praze. V rámci této návštěvy navštívili Senát Parlamentu České republiky, což představuje jednu z mnoha kulturních aktivit, které posilují vzájemné vztahy mezi oběma regiony.

4.1.4 O partnerském městě v Německu

Sedlčany jsou zapojeny do společenství měst s husitskou tradicí a minulostí. Tato spolupráce probíhá mezi Českou republikou a Německem od roku 1989. Je zde celkem zapojeno 12 českých měst a 6 německých. Bärnau, Bernau bei Berlin, Kostnice, Naumburg, Neumarkt i. d. OPf., Neunburg vorm Wald jsou města, která jsou zapojena v Německu, a Borovany, Český Brod, Domažlice, Husinec, Písek, Sedlčany, Sezimovo Ústí, Slaný, Stříbro, Tábor, Tachov a Žlutice v České republice.

V rozhovoru je popisován průběh spolupráce se společenstvím husitských měst a popisuje, že: *„Jednou do roka probíhá valná hromada, kde se schvází finance na další rok a aktivity, které proběhnou. Např. vydání výroční husitské známky, zda se upraví webové stránky. Každý pátý rok probíhají slavnosti, které svolává jednatel společenství.“*

Další z uskutečněných akcí proběhla v roce 2023, kdy se v Naumburgu konala představení divadelních ochotníků. Další fascinující aktivitou jsou tzv. stezky tolerance, kde kdokoliv může následovat historické stopy. Tato iniciativa je spíše o uchování tradic, přinášení společenského přínosu a posilování vztahů, než o dosahování ekonomického zisku pro obec.

4.1.5 O partnerském městě na Islandu

Tato část se věnuje partnerství mezi Islandem a Sedlčany, které bylo zahájeno v roce 2010. Z rozhovoru vyplývá, že o této spolupráci má vedoucí turistického centra omezené informace, avšak bylo zdůrazněno, že od jediné návštěvy delegace z Islandu nebylo partnerství nijak rozvíjeno.

Z online platformy města Sedlčany získáváme informaci, že: *“14. srpna 2011 byli na sedlčanské radnici přijati představitelé několika islandských okresů v rámci programu Projekt Zelený úřad – spolupráce islandských a českých municipalit v péči o životní prostředí. Celkovým cílem projektu je spolupráce a výměna zkušeností mezi municipalitami Islandu a českými městy Benešov a Benátky nad Jizerou, která vystupují v předkládaném projektu jako partnerská města, v oblasti zavádění environmentálně šetrného a ekonomicky výhodného provozu institucí veřejné správy. Konkrétní dotazy týkající se odpadového hospodářství zodpovídal starosta města Sedlčany Ing. Jiří Burian.“* (návštěva z Islandu, 2019)

4.2 Dobříš

Město Dobříš, jako základní územní samosprávný celek, získalo svou právní subjektivitu na základě ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Toto postavení bylo definováno v souladu s účinností zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), který nabyl platnosti dne 12. listopadu 2000.

Město Dobříš funguje jako veřejnoprávní korporace samostatnou působností a samostatným hospodařením dle vlastního rozpočtu. Jeho aktivní účast v právních vztazích a odpovědnost vyplývající z těchto vztahů jsou klíčovými atributy jeho právní subjektivity. Město se zavazuje k celkovému rozvoji svého území a k uspokojování potřeb občanů.

Obrázek č. 8 – znak obce Dobříš

Zdroj: www.mestodobris.cz

Pro vykonávání své působnosti má město různé orgány, včetně zastupitelstva, rady města, starosty, městského úřadu a dalších specifických orgánů, jako jsou bezpečnostní rada, krizový štáb nebo povodňová komise. Tyto orgány společně s výbory a komisemi zajišťují efektivní výkon pravomocí města.

Samostatná působnost města zahrnuje správu záležitostí v jeho zájmu a ve prospěch občanů, pokud tyto záležitosti nejsou svěřeny krajským orgánům a nepodléhají výkonu přenesené působnosti. Při výkonu této působnosti se město řídí relevantními právními předpisy a vydává obecně závazné vyhlášky.

Rozšířená působnost, kterou město vykonává pro více obcí v daném zákonem stanoveném rozsahu, představuje další dimenzi jeho účinnosti. Město Dobříš aktivně spravuje správní obvod obce s rozšířenou působností, který zahrnuje několik dalších obcí na definovaném území.

Správní obvod obce s rozšířenou působností Dobříš je ohraničen územím několika dalších obcí, konkrétně Borotice, Čím, Daleké Dušníky, Dobříš, Drevníky, Drhovy, Hřiměždice, Chotilsko, Korkyně, Malá Hraštice, Mokrovraty, Nečín, Nová Ves pod Pleší, Nové Dvory, Nový Knín, Obořiště, Ouběnice, Rosovice, Rybníky, Stará Huť, Svaté Pole, Velká Lečice, Voznice a Županovice.

Dobříš se nachází ve Středočeském kraji v podhůří Brdské vrchoviny, okrese Příbram, přibližně 40 km jihozápadně od Prahy. V počátcích své existence byla Dobříš osadou na významné obchodní trase, známé jako Zlatá (Solná) stezka, která spojovala Prahu s Bavorskem. První písemná zmínka o městě pochází z roku 1252, a v roce 1569 získala městská práva od císaře Maxmiliána II. Dobříš je obcí s rozšířenou působností, a díky své

poloze představuje přirozené centrum pro okolní oblasti. Ve městě převládá strojírenský, dřevozpracující a kožedělný průmysl.

Dobříš spravuje 21 zastupitelů, starosta obce a 7 radních členů.

V městě Dobříš se nachází 5 základních škol, mateřské školky, střední škola a gymnázium. Dále sociální zařízení např. domov seniorů či pečovatelská služba a léčebna dlouhodobě nemocných. Fungují zde sportovní oddíly, přírodní památky, a nebo i historická památka v podobě zámku ze 17. století, který byl z osady přestavěn na podobu zámku.

Obrázek č. 9 – zámek Dobříš

Zdroj: www.zamekdobris.cz

V obci Dobříš žije odhadem 9 000 obyvatel.

Tabulka č.2 - Vývoj počtu obyvatel v obci Dobříš od roku 2008–2022

Počet obyvatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dobříš	8 131	8 396	8 464	8 601	8 662	8 755	8 808	8 878	8 952	8 995	9 013	8 983	8 960	8 828	8 707

Zdroj: Vlastní zpracování, ČSÚ

Město Dobříš disponuje jedním katastrálním územím. V rámci své struktury nemá místní části či osadní výbory, což představuje specifickou charakteristiku jeho administrativní organizace.

4.2.1 Spolupráce s partnerskými městy v obci Dobříš

Během návštěvy v Dobříši byla příležitost se osobně setkat s panem starostou Ing. Pavlem Svobodou. Tato osobní schůzka poskytla nezbytný rámec pro hlubší pochopení perspektiv a priorit města Dobříš v kontextu partnerské spolupráce. Diskuse s panem starostou Svobodou otevřela cestu k důležitým informacím o místních strategiích, plánovaných projektech a celkovém postoji k partnerským vztahům.

Z rozhovoru vyplývá, že obec Dobříš má několik zkušeností se spoluprací s partnerskými městy. První obcí je Geldrop-Mierlo v Nizozemsku, obec Tonnerre ve Francii a okres Wagrowiec v Polsku.

4.2.2 O partnerském městě Geldrop-Mierlo

Geldrop-Mierlo je obec nacházející se v Nizozemsku a čítaje kolem 40 000 obyvatel. Vzniklo na základě spojení dvou měst Geldrop a Mierlo dne 1. dubna 2004 a starostou je aktuálně od roku 2019 Jos van Bree. (<https://www.geldrop-mierlo.nl>, nedat.)

Z analýzy polostrukturovaného rozhovoru vyplývá, že partnerská spolupráce mezi městy byla v roce 2020 definitivně ukončena. Tento krok byl podnícen probíhající reformou v Nizozemsku, během níž docházelo k sloučení menších obcí, což vedlo ke značným změnám v organizační struktuře daných obcí. Výsledkem těchto změn bylo přeformulování strategických priorit a cílů vedení obce, přičemž bylo rozhodnuto, že alokace finančních prostředků na organizaci a realizaci aktivit spojených s prohlubováním vztahů s partnerským městem Dobříš již není pro obec tak účelné.

Důležitým faktorem byla i tvrzení radnice obce Geldrop-Mierlo, která zdůraznila, že hlavním cílem vzniku partnerské spolupráce bylo začlenění východních států do Evropy. Podle radnice byl tento cíl dosažen, což vedlo k přehodnocení aktuální potřeby a přínosu dalšího udržování a investování do partnerského vztahu s Dobříší.

Celkově tedy oba uvedené důvody, spojené s organizačními změnami a dosažením původních cílů, vedly k ukončení partnerské spolupráce mezi obcemi.

Starosta Dobříše s lítostí konstatoval, že ukončení spolupráce ze strany Nizozemska bylo pro Dobříš nejen formálním krokem, ale také citelnou ztrátou. Aktivity navazující

na partnerský vztah vnímal jako obohacující a prospěšné nejen pro obyvatele Dobříše, ale i pro celou komunitu partnerství. Během existence spolupráce byly mezi městy organizovány řady vzájemných návštěv a akcí, které posilovaly kulturní a společenské pouto.

V rámci těchto aktivit měli zástupci Nizozemska pravidelnou účast na Májových slavnostech v Dobříši. Tato tradiční událost sloužila jako prostor pro prezentaci nizozemské kultury formou stánku s typickými nizozemskými pokrmy a tanečních vystoupení v tradičních krojích. Tyto kulturní výměny nejen posilovaly vztahy mezi městy, ale také obohacovaly místní komunitu o nové perspektivy a zážitky.

Starosta zdůraznil, že tyto aktivity byly považovány za důležitý prvek partnerské spolupráce, který přinášel výhody oběma stranám. Ocenil bohatství kulturní výměny a vliv, který měla na posílení vzájemného porozumění mezi obyvateli obou měst. Ukázal na význam partnerského vztahu nejen v diplomatickém smyslu, ale také v oblasti občanské společnosti a kulturního propojení.

4.2.3 O partnerském městě Tonnerre

Obec Tonnerre, situovaná jihovýchodně od Paříže ve Francii, má přibližně 5 000 obyvatel. Partnerská spolupráce mezi Dobříší a Tonnerre vznikla díky iniciativě a proaktivitě učitelů vyučujících francouzštinu na místním dobříšském gymnáziu.

Starosta obce charakterizuje tuto spolupráci jako vlažnou a chladnou, což odůvodňuje nízkou úroveň interakce mezi oběma obcemi. Z rozhovoru vyplývá, že hlavním důvodem této omezené spolupráce je vzdálenost mezi Dobříší a Tonnerre, která činí téměř tisíc kilometrů. Dále v rozhovoru starosta naznačuje, že spolupráce se omezuje na jednorázové události, kdy pětičlenná delegace z Tonnerre přijede do Dobříše, a naopak, kdy studenti dobříšské školy navštíví Tonnerre s tanečním vystoupením.

Starosta vyjadřuje přesvědčení, že větší rozvoj této spolupráce není pravděpodobný. Očekává, že se bude nadále držet formy jednorázových setkání, ačkoliv zdůrazňuje vzdálenost jako klíčový faktor ovlivňující charakter této partnerské spolupráce.

4.2.4 O partnerském městě Wagrowiec

Nejnovější partnerskou zahraniční spoluprací, kterou obec Dobříš udržuje, je s okresem Wagrowiec v Polsku. V průběhu rozhovoru se starosta vyjadřuje k zajímavému faktu, že spolupráce je navázána s okresem Wagrowiec, přičemž hlavní město tohoto okresu není aktivně začleněno do mezinárodní spolupráce. Samotný okres má celkový počet obyvatel kolem 70 000, z nichž 20 000 obývá hlavní město Wagrowiec. Tento okres se nachází ve středu Polska.

Starosta zdůrazňuje specifickou situaci, kde přesahuje partnerská spolupráce nad úroveň městských hranic a zapojuje celý okres. Oceňuje, že i přes rozsáhlý počet obyvatel je spolupráce s okresem Wagrowiec organizována a koordinována efektivně. Tato partnerská vazba poskytuje obci Dobříš možnost komplexní interakce a výměny s širším regionem, což může přinášet obohacující zkušenosti a nové perspektivy pro obě strany.

Spolupráce mezi obcemi Dobříš a polským městem vznikla prostřednictvím kontaktů na městském úřadě v obci Kamýk nad Vltavou. Polsko projevilo zájem o navázání partnerského vztahu, a obecní úřad Kamýk nad Vltavou doporučil právě Dobříš jako vhodného partnera. Starosta Dobříše se domnívá, že hlavním důvodem projevení zájmu Polska byl obdiv k České republice. Vyjádřil to slovy: „*Poláci nás vnímají jako vzorový stát a my jsme před nimi, tak okoukávají.*“ Starosta též uvádí, že Česká republika si uvědomila, že není všeobecně pravda, že je v některých oblastech před Polskem a zdůrazňuje, že realita ukazuje, že tato představa není úplně přesná, a příkladem je například efektivnější správa města v Polsku.

Polsko však projevuje aktivní zájem o posilování vztahů se zahraničními partnery, jak je patrné ze spolupráce s městy v Německu, České republice a dalšími zeměmi, a to i na úrovni měst v Polsku. Dalším důvodem, proč Polsko mohlo nabídnout spolupráci, je snaha o pozitivní prezentaci a zlepšení své reputace.

Z analyzování polostrukturovaného rozhovoru plyne, že největší komplikace při navazování dalších partnerství jsou nedostatečné finanční prostředky obcí. Starosta vypovídá, že přestože ze spolupráce vyplývají určité nové znalosti, uvádí např. cenu za vývoz odpadu. Následně dodává, že tyto informace si může zjistit přes elektronickou komunikaci, a právě proto především oceňuje obohacení obce kulturou. Starosta oznamuje, že ačkoliv je velká snaha ze strany Polska o seznámení s jejich kulturou obec Dobříš, tak během Májových

slavností vystupoval polský známý zpěvák, každopádně obyvatele Dobříše tento výstup neocenili, neboť není populární v České republice.

4.2.5 Úhel pohledu starosty Dobříše na spolupráce

Starosta vyjadřuje velmi pozitivní postoj k partnerským spolupracím a aktivně je podporuje. Podle jeho slov přináší tato spolupráce mnoho výhod, zejména v oblasti obohacení. Je přesvědčen, že uzavření se a setrvávání pouze v českém kontextu by omezovalo obecné znalosti. Starosta zdůrazňuje: *„Když se uzavřeme na to, jak to děláme v České republice, nikdy toho nebudeme vědět tolik, jako když máme přehled i o tom, jak to chodí jinde.“*

Vnímá výhody partnerských spoluprací jak pro občany Dobříše, tak pro obecní správu. Obec aktivně využívá získané zkušenosti z praxe, například při navýšení daní z nemovitostí, kdy může srovnávat postupy s jinými státy. Stejně tak využívá srovnání cen za odvoz odpadu. Obyvatelé Dobříše mají možnost obohatit svůj život zakoupením tradičních předmětů a pokrmů z partnerského města, jako jsou vyšivané dečky či sýry.

Během rozhovoru starosta obce Dobříš zmínil, že má dojem, že v průběhu času dochází k postupným změnám v chování občanů. Zaznamenal, že se společnost transformuje a pozoruje tendenci k silnému úbytku osobních setkání a komunikace mezi lidmi. Starosta zdůrazňuje, že dříve vnímal, že byla snaha občanů soutěžit o svou účast na různých akcích a událostech organizovaných městem, zatímco v současnosti pociťuje potřebu, aby města aktivněji oslovovala občany a motivovala je k účasti.

Tento vývoj může být interpretován jako důsledek různých faktorů, které ovlivňují sociální interakce v moderní společnosti. Mezi tyto faktory mohou patřit například rozvoj digitálních technologií a sociálních médií, které umožňují lidem komunikovat bez nutnosti fyzické přítomnosti. Dále může hrát roli i zvýšený společenský a pracovní tlak, který může vést k omezení času vyhrazeného pro sociální aktivity. Dále je důležité zdůraznit význam osobních setkání a komunikace pro budování komunity a sociální soudržnosti, a proto je vhodné investovat do aktivit a prostředí, které podporují tuto formu interakce.

Pro město může být výzvou přizpůsobit se těmto změnám v chování občanů a najít nové způsoby, jak zapojit veřejnost do městského života. To může zahrnovat vytváření atraktivních programů a akcí, které osloví různé skupiny občanů a podpoří tak jejich účast.

Starosta Dobříše vnímá aktuální spolupráci s Polskem jako velmi přínosnou a považuje ji za velice perspektivní. Hlavními důvody jsou blízká geografická vzdálenost od Dobříše a snadnější komunikace z jazykových důvodů. Tato spolupráce může tedy výrazně usnadnit a podpořit vzájemné porozumění a komunikaci mezi oběma městy. Starosta oceňuje tyto faktory, které přispívají k efektivitě a úspěšnosti partnerské spolupráce s Polskem.

Starosta je spolupracím velmi nakloněn, i když si je vědom, že jeden výjezd ročně vychází kolem 200 000 Kč. Z tohoto důvodu bylo požádáno o dotace. Z rozhovoru lze soudit, že dotačních projektů, které nabízí finanční prostředky obcím z důvodu navázání partnerských spoluprací, není mnoho. Dobříš žádala o dotace z Erasmus+, kde neuspěla. Z rozhovoru se starostou je známo, že obec zaměstnává speciálního člověka na úřadě, který má na starost pouze zajišťování a zjišťování informací o možnostech získání dotací.

Aktuálně obec Dobříš usiluje o získání dotací z projektu „EFEKT“ od Ministerstva životního prostředí, kde je cílem zajistit pro obec efektivnější získávání elektřiny ze solárního záření. Jak k tomu dospět má pomoci právě Polsko, které má v této oblasti bohaté zkušenosti.

5 Výsledky a diskuse

Ze získaných informací při výzkumu partnerské spolupráce u obce Sedlčany vyplývá, že aktuálně má navázanou spolupráci s obcemi Taverny ve Francii, okresem Wagrowiec v Polsku a dále je členem spolku Husitských měst. Proběhla zde i jednorázová spolupráce s Islandem, která k delší spolupráci nevedla.

5.1 Přínosy a negativa spolupráce obce Sedlčany a obce Taverny

Spolupráce s obcí Taverny je nejaktivnější spolupráce, do které jsou Sedlčany zapojeny. Každý rok se obyvatelé obce setkávají buď ve Francii či v České republice a pořádají společné kulturní akce, např. filmový festival či sportovní akce jako je štafetový běh. Sami studenti kladně hovoří o návštěvě Francie, kdy měli možnost poznat i historické památky Francie.

Negativum, které se týká této spolupráce, je v nedostatku finančních prostředků, daleké vzdálenosti mezi Sedlčany a Taverny a jazykové bariéry.

5.2 Přínosy a negativa spolupráce obce Sedlčany a okresu Wagrowiec

Spolupráce s polským okresem Wagrowiec je taktéž velmi aktuální. Občani se navzájem navštěvují v rámci seminářů, které jsou obohaceny o kulturní složku, studenti si zlepšují úroveň jazykové znalosti. Poznávají místní zvyky a gastronomii. Získali také zkušenosti s psaním literatury v podobě cestovního deníku či si prohloubili znalosti v oboru malířství, práce malováním na sklo či navštívili vernisáž.

Opět se zde naskytá komplikace ohledně nedostatku finančních prostředků. Nicméně z rozhovoru vyplývá, že v obci Sedlčany jsou rádi za tuto spolupráci, a i jazyky obou států si jsou bližší než s Francií, a proto se zde vyskytují menší jazykové bariéry.

5.3 Přínosy a negativa spolupráce obce Sedlčany a spolku husitských měst

Spolupráce mezi Sedlčany a spolkem husitských měst probíhá skrze valné hromady, které se pořádají jednou do roka. Nejčastější společně organizovanou akcí je vydávání turistických

známek, které jsou součástí zorganizované turistické trasy po jednotlivých husitských městech. Negativa této spolupráce nebyla zjištěna.

5.4 Přínosy a negativa spolupráce obce Dobříš a okresu Wagrowiec

Stejně jako Sedlčany, i Dobříš má navázanou spolupráci s tímto okresem. V tomto případě je spolupráce zaměřena na posilování vztahu mezi Polskem a Českou republikou, kdy Česko navštívil polský zpěvák během pořádání Dobříšských májových slavností. Tato spolupráce je zaměřena také na získání či poskytování informací o chodu městských úřadů a vedení správy obce.

Práce odhaluje opět nedostatek finančních prostředků, aby spolupráce mohla být pravidelnější či doplněna o další aktivity.

5.5 Přínosy a negativa spolupráce obce Dobříš a obce Geldop-Mierlo

Tato spolupráce již není aktivní, což obec Dobříš mrzí. Spolupráce byla zrušena ze strany obce Geldop-Mierlo. Obec k přerušení spolupráce vedl nedostatek financí a naplnění cílů spolupráce, který byl stanoven.

5.6 Přínosy a negativa spolupráce obce Dobříš a obce Tonnerre

Spolupráce obce Dobříš a obcí Tonnere je vlahá, jak bylo popsáno v bakalářské práci. Jako velkou komplikací se jeví 1 000 km vzdálenost od Dobříše a zároveň je potřeba mít vymezený delší časový úsek pro výjezd do zahraničí.

Je záznam o návštěvě Tonnerre, kdy si místní studenti připravili taneční vystoupení, aby tak obohatili kulturu Tonnerre.

5.7 Potenciální budoucí spolupráce

Z výsledků rozhovoru se zástupci obcí jasně vyplývá pozitivní vnímání spolupráce mezi obcemi a otevřenost k další spolupráci. Oba zástupci vyjadřují přesvědčení o přínosu aktivit mezi obcemi jak pro efektivitu městského úřadu, tak i pro samotné občany daných obcí.

Zdůrazňují, že spolupráce má pro ně význam a vidí v ní potenciál k dalšímu rozvoji. Avšak s postupem času pozorují pokles významu této spolupráce, což připisují dostupnosti informací na internetu a možnosti internetové komunikace. Z rozhovoru plyne, že starosta obce preferuje osobní setkání, v rozhovoru je dále uvedeno, že má mnohem větší hodnotu a přínos, neboť umožňuje hlubší porozumění a interakci mezi zúčastněnými stranami.

Z výsledků rozhovorů dále vyplývá, že v minulosti existoval větší zájem o spolupráci mezi obcemi. A také vyplývá, že lidé dříve projevovali nadšení a aktivně se zajímali o různé aspekty městského života, například vyřizování formulářů na radnici, účast na výměnných pobytech, zájem o městskou údržbu a objevování nových kulinářských zážitků.

Zástupci obcí mají dojem, že zájem o partnerská města postupně klesá. Nicméně obec Dobříš vyjádřila naději, že by mohla nalézt novou motivaci k rozvoji partnerských vztahů v podobě oslovování potenciálních partnerských měst na Ukrajině, což by mohlo sloužit jako symbol podpory a posílení mezinárodní spolupráce.

Starosta uvádí, že v rámci tohoto roku 2024 může být ukončena spolupráce s Polskem, z důvodu obměny zastupitelů, kteří rozhodují o dalších krocích v rámci spolupráce.

5.8 Financování

Z rozhovoru plyne, že obce mají velké komplikace se získáváním dostatečných finančních prostředků pro aktivní udržování partnerské spolupráce. Obec Sedlčany počítá s orientačním výdajem 100 000 Kč na jeden 4denní zahraniční výjezd a obec Dobříš počítá s rozpočtem kolem 150 000–180 000 Kč. Tyto a další aktivity s partnerským městem si hradí sama obec, jak vyplývá z rozhovorů. Obce nakládají s rozpočtem, který je jim přidělen, a právě proto musí dobře zvážit, kam dané finanční prostředky investují.

Z rozhovoru se starostou Dobříše vyplývá, že nelze z přehledu příjmů a výdajů obce zjistit konkrétní financování těchto akcí. Veškeré náklady spojené se zahraniční aktivitou jsou pod výdajovou položkou „propagace“, ve které jsou mimo jiné zahrnuty kulturní akce, Májové oslavy v Dobříši, a na tuto položku propagace je přiděleno 1,5 % financí z obecního rozpočtu na jeden rok. Pro lepší představu, tj. 5 000 000 Kč z rozpočtu 330 000 000 Kč. Dále je zjištěno, že vzájemné návštěvy probíhají v počtu +- 10 členů. Kdy si delegace Polska v ČR hradí např. ubytování či dopravu. Wagrowiec je následně pozván Dobříši například na oběd.

Tento stejný postup pak aplikuje i delegace Dobříše v Polsku. Takováto setkání probíhají orientačně 4x do roka.

Obec Sedlčany hospodaří s rozpočtem 259 000 000 Kč, přičemž vynakládá 100 000 Kč na aktivity spojené s partnerstvím. Je zde zahrnuta primárně cesta do zahraničí. Náklady spojené s ubytováním a stravou hradí ve větších případech partnerské město. Reciprocitně pak při návštěvě zahraničních delegací obec Sedlčany hradí pro hosty ubytování.

Obce mohou žádat i o finanční prostředky z dotačních fondů. Starosta obce Dobříš uvádí, že není jednoduché získat z fondů dotace. Dobříš projevila zájem o dotace z fondu Erasmus+, kde jim nebylo vyhověno. Jednalo se o výměnný pobyt studentů. Aktuálně Dobříš jeví snahu o získání dotací na fotovoltaiku a energetické úspory, kde si navzájem s Polskem budou vyměňovat zkušenosti z této oblasti.

V rozhovoru v Sedlčanech je pouze uvedeno, že výjezdy vyjdou kolem 100 000 Kč. Další možnosti získání finančních prostředků nebyly rozebírány.

5.9 Komparace přínosů partnerské spolupráce měst Sedlčany a Dobříš

Tabulka č. 3 – komparace partnerské spolupráce měst Sedlčany a Dobříš

KOMPARACE MĚST		
	Sedlčany	Dobříš
Počet celkových spoluprací	4 (Francie, Polsko, Německo, Island)	3 (Nizozemsko, Francie, Polsko)
Počet aktivních spoluprací	3 (Francie, Polsko, Německo)	2 (Francie, Polsko)
Témata spoluprací	kultura, sport, podnikatelská činnost	kultura, sport, rozvoj obecní správy (odpady, daně...)
Typy vzniku spoluprací	iniciativa občanů kdysi žijících v ČR (Francie), společná historie (Německo), oslovení ČR (Polsko)	vlastní iniciativa (Francie), ale častěji město oslovila zahraniční obec (Polsko, Nizozemsko)
Počet zoranizovaných akcí za rok	2x, a výjimečně 1x za 5 let Oslavy v Německu	4x návštěva
Zapojené subjekty	studenti, zastupitelé obce, občané obce - cyklostezka do Taverny	studenti, vyučující, zastupitelé obce. Májových slavností se účastní i občané obce
Počet zúčastněných osob na jeden zahraniční výjezd	2 - 23 osoby (starosta a tlumočnice až skupina studentů s vyučujícími či zastupiteli města	jedna delegace složená z cca 10 osob
Získávání dotací	nic	neúspěšně Erasmus+, mají zájem o dotace na úsporu energie ve spolupráci s Polskem, uvidí, jestli jim fond poskytne dotace
Financí vynaložené na tuto činnost na 1 rok	100 000 Kč	150 000 Kč - 180 000 Kč
Zájem o navázání nové spolupráce	ne	možná obec na Ukrajině
výhody spoluprací	obohacení kultury, sportovní aktivity pro studenty, zlepšování vybavenosti cizího jazyka, umělecká činnost studentů - amatérské filmy, nové techniky v malířství, utužování vztahů	obohacení kultury, sportovní aktivity pro studenty, zlepšování vybavenosti cizího jazyka, zlepšení chodu a inspirace od samosprávy v zahraničí, utužování vztahů
negativa spoluprací	daleká vzdálenost Francie, je potřeba hodně času, nedostatek financí pro kvalitnější partnerské aktivity	daleká vzdálenost Francie, je potřeba hodně času, nedostatek financí pro kvalitnější partnerské aktivity

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka znázorňuje, že ačkoliv obec Sedlčany vynakládá 100 000 Kč na spolupráce, tak spolupracuje se třemi městy, na rozdíl od Dobříše, která na spolupráci poskytuje až 180 000 Kč a má pouze 2 aktivní partnerská města.

Tato na první pohled nesrovnalost nesouvisí s počtem partnerských měst, ale s uskutečněnými výjezdy do zahraničí. V Sedlčanech výjezdy probíhají 2x do roka a ve městě Dobříš až 4x do roka.

Témata, která se týkají spoluprací v obcích si jsou velmi podobná. Týkají se především sportu a kulturních akcí. Téma, které obohacuje spolupráci v obci Sedlčany, je navíc podnikatelská činnost a výměna zkušeností mezi podnikateli, v Dobříši se spolupráce týkají navíc tématu správy a rozvoje obecní správy.

Zúčastněnými subjekty v rámci výjezdů jsou jak u obce Dobříš, tak v Sedlčanech studenti a žáci, zastupitelé obcí a občané obce. Kdy se v obci Sedlčany pravidelně účastní výjezdu od 2 až po 23 osob, záleží na typu organizované akce. U obce Dobříš se výjezd skládá z 10 občanů, taktéž závisí na typu pořádané akce.

Financování u obou obcí probíhá z obecního rozpočtu, kdy zastupitelstva obce schvalují, jaké prostředky poskytnou na tuto činnost. Je možnost získání financí z dotací, kterou obce nemají možnost využít.

Výhody spoluprací převyšují nad negativy. Negativa souvisí s nedostatkem finančních prostředků, případné plynou z velké vzdálenosti mezi městem v ČR a zahraničním městem či jazykovou bariérou. Tato negativa hodnotí stejně obec Sedlčany i Dobříš.

Výhody spolupráce obec Sedlčany shledává v obohacování kultury, možnosti sportovního vyžití, zlepšování vybavenosti cizího jazyka a možnosti umělecky se rozvíjet, např. tvorba amatérských filmů.

Obec Dobříš vidí velmi podobné výhody jako obec Sedlčany. Hlavní pozitivum shledává v utužování vztahů se zahraničím, možnosti zlepšování cizích jazyků, sportovního vyžití, ale i získání znalostí o chodu samosprávy v zahraničí.

6 Závěr

Prvním dílčím cílem bylo shromáždit informace o partnerských městech, se kterými Sedlčany a Dobříš spolupracuje. Z analýzy dokumentů a rozhovorů plyne, že obě česká města mají navázanou spolupráci s okresem Wagrowiec. Dále pak spolupracují s francouzskými městy. Jednorázové aktivity proběhly i s municipalitami v Holandsku a na Islandu. Na území Německa spolupracuje obec Sedlčany se spolkem husitských měst, kde společně organizují aktivity v podobě vydávání turistických známek či správy turistických tras.

Nejčastějším způsobem vzniku spolupráce je oslovení české obce partnerem ze zahraničí (okres Wagrowiec). Ojedinele mezinárodní spolupráci iniciují sami občané (např. Taverny). Přeshraniční aktivity mohou vznikat i na základě vstupu do zájmového spolku měst se stejnou historií, jak to je v případě spolku husitských měst, kterého se účastní město Sedlčany.

Obce mají vesměs podobný průběh aktivit v rámci partnerství. Tyto akce se týkají vzájemných návštěv partnerských měst. Dále se týkají poznávání kultur (historické památky, poznání místních umělců, účast na místních představeních či oslavách). Sedlčany vykazují zájem o inspiraci mezi podnikateli, kteří mají zájem si předávat vědomosti a zkušenosti ve svých oblastech podnikání. Politické vedení obce Dobříš na druhou stranu čerpá informace a zkušenosti s fungováním místní samosprávy v zahraničí – například úspory energie či způsob nakládání s odpadem.

Druhým dílčím cílem bylo zhodnocení vybraných mezinárodních projektů uskutečněných v rámci partnerské spolupráce. Kritériem pro toto hodnocení byla finanční náročnost a zapojení místních občanů. Sedlčany jsou ojedinele tím, že v rámci spolupráce s husitskými městy pořádají 1x za 5 let velké slavnosti, kterých se mohou účastnit občané z jakékoliv části světa a působí na mezinárodní úrovni. Charakter této slavnosti je spíše o utužení dobrých vztahů. Dobříš pořádá také slavnosti, v tomto případě Májové slavnosti, které se konají v Dobříši a pravidelně na místo slavností zavítá delegace cca deseti polských občanů. Více aktivní spolupráce v Dobříši, jako například Tonnerre, Wagrowiec je pořádána opět v orientačním počtu 10 členů. V těchto případech se města setkávají i několikrát ročně. Spolupráce mezi Sedlčany a Taverny je o něco pestřejší. Spolupráce je především stavěna na možnostech pro studenty, kteří se mohou zúčastnit sportovních či kulturních aktivit, jako

je například štafetový běh či tvorba amatérského filmu. Významným nedostatkem je vysoké finanční zatížení spojené s výjezdy. Tato skutečnost výrazně ovlivňuje efektivitu prováděných aktivit, což je klíčovým faktorem při hodnocení udržitelnosti programů. Obce uvádí, že na spolupráce je vynaloženo malé procento z obecního rozpočtu. U obce Sedlčany činí suma 100 000 Kč z celkového rozpočtu 259 000 000 Kč na rok a u obce Dobříš částka činí 150 000–180 000 Kč z 330 000 000 Kč na rok. Existují zde možnosti dotací, ale jak z rozhovorů vyplývá, je obtížné tyto dotace získat.

Posledním dílčím cílem je komparace vybraných obcí s ohledem na geografickou velikost obcí a snahou prokázat, že partnerské spolupráce jsou ovlivněny politickým vedením měst a prioritami v této oblasti. Jak ukazuje provedené porovnání, docházíme k závěru, že obě města jsou s ohledem na dosah a finanční náročnost srovnatelné. U obou obcí je patrný zájem politického vedení o udržování partnerské spolupráce a rozvíjení společných projektů. Můžeme tedy s jistotou říci, že i přes rozdílné motivy a očekávání od partnerských kontaktů jsou města Sedlčany a Dobříš v oblasti mezinárodní spolupráce aktivní a rády by i přes finanční náročnost v dalších projektech pokračovaly.

Z celé práce vyplývá, že partnerská města již nemají velký význam pro fungování obcí ve vybraných městech Sedlčany a Dobříš. Tato zvyklost má v dnešní době význam tradice a udržování dobrých zahraničních vztahů. Je tedy pochopitelné, že obce upřednostňují vynakládání finančních prostředků i do jiných oblastí, než jen do těchto spoluprací. Cíl spoluprací byl pomáhat se začlenit do běžného chodu státům zastiženým ekonomickou krizí, či poválečnou dobou. Přichází tedy v potaz, zda začít přemýšlet o následné poskytnutí stejné pomoci státům, které jsou na tom ekonomicky, kulturně hůř než ČR.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Literatura

- GALVASOVÁ, Ivana. *SPOLUPRÁCE OBCÍ JAKO FAKTOR ROZVOJE*. Online. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-20-2. Dostupné z: <https://docplayer.cz/10037455-Iva-galvasova-a-kol-spoluprace-obci-jako-faktor-rozvoje.html>. [cit. 2024-03-11].
- KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Zuzana. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-210-6544-4.
- KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
- PEKOVÁ, Jitka a KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava. In: *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Wolters Kluwer, 2012, s. 1-90. ISBN 978-80-7357-910-4.
- *RADNICE - zpravodaj města Sedlčany*. 2023, roč. 2023, č. 18. 2023.
- *Dobříšské listy - květen 2023*. 2023, roč. 2023, č. 5. 2023.

7.2 Internetové zdroje

- *Návštěva z Islandu*. Online. Město - Sedlčany. 2011, 2019-03-20. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/mesto-sedlcany/o-meste-vice/partnerska-mesta/navsteva-z-islandu.html>. [cit. 2024-03-04].
- *Dobříšské listy*. Online. Mestodobris.cz. C2023. Dostupné z: <https://www.mestodobris.cz/dobriske%2Dlisty/ms-71829/p1=71829>. [cit. 2024-03-14].
- *Městský zpravodaj Radnice*. Online. Www.mesto-sedlcany.cz. C2018 - 2024. Dostupné z: <https://www.mesto-sedlcany.cz/cs/mesto-sedlcany/publikacni-cinnost/mestsky-zpravodaj-radnice.html>. [cit. 2024-03-14].

8 Seznam obrázků, tabulek a zkratk

Seznam obrázků

- Obrázek č. 1 - detailní mapa partnerských měst v ČR a okolí
- Obrázek č. 2 - detailní mapa partnerských měst po celém světě
- Obrázek č. 3 - znak města Sedlčany
- Obrázek č. 4 - kostel sv. Martina v Sedlčanech
- Obrázek č. 5 - mapa s vyznačenou lokací města Taverny, Francie
- Obrázek č. 6 - původní charta přátelství mezi Taverny a Sedlčany
- Obrázek č. 7 - nová podoba Charty přátelství mezi Taverny a Sedlčany z 13. října 2023
- Obrázek č. 8 - znak obce Dobříš
- Obrázek č. 9 - zámek Dobříš

Seznam tabulek

- Tabulka č.1 - vývoj počtu obyvatel v obci Sedlčany v letech 2008–2022
- Tabulka č. 2 - vývoj počtu obyvatel v obci Dobříš v letech 2008–2022
- Tabulka č. 3 – komparace partnerské spolupráce měst Sedlčany a Dobříš

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika